

Czym opłaci się wozić turystów

Koszty transportu miały, mają i będą miały duży udział w cenie ofert turystycznych. Przewoźnicy starają się je ograniczyć, a touroperatorzy tak zoptymalizować środki transportu dostosowując je do rodzaju wyjazdów turystycznych, by mogły przewozić turystów w coraz bardziej komfortowych warunkach nie tylko dalej i szybciej, ale przede wszystkim taniej.

Inauguracyjny lot nowego Airbusa A380 w barwach Singapore Airlines zbiegł się z upowszechnieniem przez producenta samolotu oraz przewoźnika informacji, że jest to najbardziej ekonomiczny samolot świata. A380 spala zaledwie 2,9 litra paliwa na jednego pasażera na 100 km. To o około 12-13 proc. mniej od popularnego Jumbo Jeta, czyli Boeinga 747, który w zależności od wersji zużywa od 3,5 do 4,1 litra paliwa na przewiezienie jednego pasażera na dystansie stu kilometrów i od ponad 35 lat dzierży prymat króla przestworzy. Airbus A380 jest bez wątpienia największym samolotem pasażerskim świata.

Środki transportu – średnie zużycie paliwa (w przeliczeniu na benzynę) potrzebne do przewiezienia jednego pasażera na odległość 100 km i średni czas pokonania dystansu 100 km

Środek transportu	zużycie paliwa na 1 osobę	czas pokonania dystansu
Autokar	1,9 l	1 godz.
Samolot	3,5 l	7,5 min.
Pociąg pasażerski (w Polsce)	3,0 l	50 min.
Pociąg TGV	3,2 l	20 min.
Statek pasażerski średniej wielkości	1,5 l	3,5 godz.

Źródło: szacunki RT

W wersji najbardziej ekonomicznej, może pomieścić 853 pasażerów w jednej klasie, zaś w typowej konfiguracji - 555 w trzech klasach, a i tak zostaje dużo miejsca na bary, restaurację i kasyno. Ogólna eksploatacja tej maszyny ma być o jedną piątą (ok. 22 proc.) tańsza niż w przypadku Boeinga 747. Jednak rywalizujący z Airbusem Boeing, też nie zasypuje gruszek w popiele i przygotowuje nową wersję swojego sztandarowego produktu, który ma nadal konkurować z A380. Boeing 747-8 dla 450 pasażerów ma być znacznie lżejszy od olbrzymiego Airbusa i spalać znacznie mniej paliwa.

W związku z tym koszty eksploatacji mają być niższe aż o 22 proc. od A380. Koszty eksploatacji samolotów, na które w głównej mierze, składa się właśnie paliwo, są dla przewoźników lotniczych, podstawowym kryterium doboru floty. Jednak tak wielkopojemne i mogące pokonywać tak duże odległości, jak A380, który bez lądowania może pokonać 15,1 tys. kilometrów, samoloty, nie mogą być wykorzystywane na wszystkich, w tym krótkodystansowych trasach. Nowoczesne turbośmigłowe, samoloty komunikacji regionalnej zużywają około 6 litrów paliwa na 100 km na jednego pasażera (przy założeniu, że podróżuje nimi co najmniej 55 osób).

Dla starszych typów samolotów wartość ta wynosi od 6,5 do 7 l. Wprawdzie może się to wydawać niewiele, jednak należy pamiętać, że samoloty pokonują tysiące kilometrów rocznie. W praktyce oznacza to, że nawet oszczędność 0,1 l na 100 pasażerokilometrów oznacza dla linii lotniczej zyski w skali roku w wysokości setek tysięcy USD. Zaczęliśmy od samolotów, które wprawdzie stają się coraz bardziej popularnym środkiem transportu, jednak nadal nie są najpopularniejszym. Prymat, przynajmniej w Europie wiodą autobusy, którymi podróżuje dwa razy więcej osób niż koleją i znacznie więcej niż korzysta z usług linii lotniczych. Jednak to nie wszystko: liczba osób przemieszczających się autobusami stale rośnie.

I czy nam się to podoba, czy nie autobusy w najbliższych latach pozostaną najbardziej powszechnym środkiem transportu dla turystów. Nie da się bez nich obejść w odległości 200-250 kilometrów od miejsca noclegowego wycieczki. Najczęściej jednak są wykorzystywane jako podstawowy środek transportu dla imprez turystycznych prowadzonych w promieniu do 2-3 tys. kilometrów od rozpoczęcia trasy, którą ma przemierzyć grupa turystyczna. No i trudno pominąć fakt, że służą jako pomocniczy, acz niezbędny środek transportu przy transferach grup turystycznych na i z portów lotniczych oraz morskich i na stacje kolejowe. Nic w tym dziwnego, bo to autokary są nie tylko najbardziej ekonomicznym, ale i najbardziej elastycznym środkiem transportu.

Cechy charakterystyczne podstawowych środków transportu w turystyce

TRANSPORT AUTOKAROWY

Zalety

- najtańszy ze wszystkich środków transportu w przeliczeniu na jednego uczestnika
- możliwość dowolnego kształtowania imprezy w czasie i brak konieczności trzymania się rozkładów jazdy
- możliwość bezpośredniego dotarcia do atrakcji turystycznych i obiektów noclegowych
- możliwość korygowania w trakcie imprezy założonego programu
- możliwość poznania mijanego krajobrazu
- dogodne warunki do integracji uczestników
- stosunkowo mała wrażliwość większości ludzi na choroby lokomocyjne
- bagaż, załadowany w miejscu wyjazdu, przewożony jest do hotelu lub do miejsca kończącego imprezę

Wady

- wydłużenie czasu imprezy
- ograniczenia w wielkości przewożonego bagażu
- konieczność przekraczania wielu przejść granicznych w turystyce zagranicznej (powoli eliminowana przez regulacje międzynarodowe)
- możliwość wystąpienia nieprzewidzianych awarii
- ograniczenia wynikające z godzin pracy kierowcy
- niedogodności wynikające z długości podróży

TRANSPORT LOTNICZY

Zalety

- wysoka szybkość przemieszczania się
- wygoda podróżowania
- wysokie stopień bezpieczeństwa podróżowania

Wady

- wysoka cena biletów
- ograniczenia w programowaniu wynikające z rozkładu lotów i lokalizacji lotnisk
- uciążliwa konieczność dojechania do lotniska, nie zawsze będącego w miejscu zamieszkania klienta
- zmiana terminów w trakcie imprezy powoduje dodatkowe koszty i uzależniona jest od możliwości zmiany rezerwacji
- ograniczenia lub możliwe opóźnienia z powodu warunków atmosferycznych
- konieczność korzystania z dodatkowego transportu na transfery oraz realizację programu

- konieczność przenoszenia bagażu przy transferach
- lęk części uczestników podróży przed samolotem

TRANSPORT KOLEJOWY

Zalety

- duża prędkość podróżowania
- sprawniejsze odprawy graniczne w ruchu międzynarodowym (powoli eliminowana przez regulacje międzynarodowe)
- niższy koszt biletów w porównaniu do podróży lotniczych
- stosunkowo wysoki komfort podróżowania
- możliwość zamawiania posiłków
- w przypadku dłuższych podróży możliwość odpoczynku lub snu w nocy

Wady

- ograniczenia wynikające z rozkładu jazdy, zarówno do czasu, jak i kierunków
- konieczność korzystania z dodatkowego transportu na transfery oraz realizację programu
- konieczność przenoszenia bagażu przy transferach
- zmiana terminów w trakcie imprezy powoduje dodatkowe koszty i uzależniona jest od możliwości zmiany realizacji
- przestępczość w tym przede wszystkim kradzieże

TRANSPORT WODNY

Zalety

- niższa cena niż w przypadku biletów lotniczych
- przy realizacji niektórych typów imprezy jest to jedyny środek transportu
- możliwość zamawiania posiłków
- dobry komfort podróżowania
- atrakcje

Wady

- niska prędkość przemieszczania się, czyli długi czas podróży
- ograniczenia wynikające z rozkładu rejsów
- ograniczenia lub możliwe opóźnienia z powodu warunków atmosferycznych
- konieczność korzystania z dodatkowego transportu na transfery oraz realizację programu
- konieczność przenoszenia bagażu przy transferach
- zmiana terminów w trakcie imprezy powoduje dodatkowe koszty i uzależniona jest od możliwości zmiany rezerwacji
- lęk niektórych klientów przed podróżą morską

Te najnowocześniejsze, na przewiezienie jednego pasażera na odległość 100 kilometrów, potrzebują niespełna 2 litry paliwa. To o około litr na pasażera mniej, niż w przeliczeniu na paliwo ciekłe potrzebują korzystające z energii elektrycznej lokomotywy pociągów pasażerskich. Nic więc dziwnego, że kolej, która może zaferować podróżnym większy komfort, niż transport kołowy, nadal z nim przegrywa.

Wprawdzie światową normą jest, że na trasach powyżej tysiąca kilometrów, kolej przegrywa z lotnictwem. Natomiast na trasach rzędu 300-500 km wygrywają pociągi i to nie tylko ze względu na niższe zużycie paliwa od samolotów, ale i czas podróży. Stacje kolejowe znajdują się zazwyczaj w środku miast, natomiast do lotnisk trzeba dojechać, a do co najmniej kilkunastominutowego czasu dojazdu doliczyć kilkudziesięciminutową "przerwę" między odprawą a startem samolotu.

Sytuacja przewoźników kolejowych w Polsce byłaby jeszcze lepsza, gdyby dysponowali oni nowoczesnymi trasami kolejowymi, przystosowanymi do pociągów szybkobieżnych, rozwijających prędkości rzędu 300 km na godzinę, podobną do pociągów, takich jak np. TGV. Wprawdzie w zestawieniu przygotowanym przez Redakcję najbardziej ekonomicznym, pod względem zużycia paliwa koniecznego do przewiezienia jednego pasażera na odległość stu kilometrów, środkiem transportu, wydaje się statek pasażerski. Jednak dla dokonania obliczeń założyliśmy, że średniej wielkości cruiser ship zabierający około 1,5 tys. pasażerów i około 650 członków załogi, płynie z prędkością 15 węzłów, czyli niespełna 28 km/h.

I wówczas zużycie paliwa niezbędnego do przewiezienia na "setkę" pasażera wynosi 1,5 litra. Gdyby ten sam statek płynął z prędkością 24 węzłów, czyli 44 km/h, to wówczas do wykonania wspomnianego zadania musiałby zużyć co najmniej 9 litrów paliwa. Jeśli dodamy do tego niespełna 1 członka załogi statku przypadającego na nieco ponad dwóch pasażerów, to statek wycieczkowy wcale nie wydaje się już tak ekonomicznym środkiem transportu.

Andrzej Szafrński